

II

(Akty, jejichž zveřejnění není povinné)

KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 30. června 2004

o opatřeních oznámených Itálií ve prospěch vydavatelského sektoru

(oznámeno pod číslem K(2004) 2215)

(Pouze italské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2006/320/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

zúčastněné třetí strany, aby předložily připomínky týkající se dotčených opatření.

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

- (4) Dopisem ze dne 2. prosince 2003 požádaly italské orgány o prodloužení termínu stanoveného pro zaslání svých připomínek k rozhodnutí Komise zahájit řízení, přičemž Komise toto prodloužení povolila svým dopisem ze dne 10. prosince 2003.

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

- (5) Italské orgány zaslaly své připomínky a poskytly další informace dopisem ze dne 9. ledna 2004, zaregistrovaným dne 14. ledna 2004.

a poté, co byly zúčastněné strany vyzvány k předložení připomínek⁽¹⁾, a s ohledem na tyto připomínky,

- (6) Komise obdržela připomínky třetích zainteresovaných osob a předala je italským orgánům, přičemž jim tímto dala možnost se k nim vyjádřit; vyjádření ze strany italských orgánů obdržela Komise v dopise ze dne 3. března 2004, zaregistrovaném dne 4. března 2004.

vzhledem k těmto důvodům:

1. ŘÍZENÍ

- (1) Dopisy ze dne 19. prosince 2002, zaregistrovanými dne 31. prosince 2002 pod čísly 15808 a 15809, oznámily italské orgány v souladu s čl. 88 odst. 3 Smlouvy o ES Komisi režimy podpor poskytovaných podnikům působícím v italském vydavatelském sektoru.
- (2) Dopisem ze dne 29. října 2003 sdělila Komise Itálii své rozhodnutí zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES ve věci obou oznámených opatření.
- (3) Rozhodnutí Komise zahájit řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské Unie*⁽²⁾. Komise vyzvala

2. POPIS PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ

- (7) Obě podpůrná opatření oznámená italskými orgány se týkají podpory poskytnuté formou úrokových příspěvků z bankovního financování, poskytovaného společností činným ve vydavatelském sektoru a ve formě daňových úvěrů pro výrobní podniky vydavatelských produktů⁽³⁾.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 285, 28.11.2003, s. 14.⁽²⁾ Viz poznámka pod čarou 1.⁽³⁾ Přijatelným produktem se rozumí produkt na papírovém základě, včetně knihy nebo na nosiči výpočetní techniky, určený k publikaci, anebo v každém případě k šíření informací pro veřejnost a to všemi prostředky včetně elektronických, nebo prostřednictvím rozhlasového zvukového nebo televizního vysílání s výjimkou produktů, reprodukcí zvuky a hlasy, produktů diskografických či kinematografických a dokumentace obsahující informace o společnostech jak pro interní tak externí účely.

2.1. Podpora ve formě úrokových příspěvků

- (8) První režim podpory je upraven články 4 až 7 zákona č. 62⁽⁴⁾ ze dne 7. března 2001, o „Nové právní úpravě vydavatelské činnosti a vydavatelských produktů a o změně zákona č. 416 ze dne 5. srpna 1981“ (dále jen zákon č. 62/2001) a výnosem prezidenta republiky č. 142 ze dne 30. května 2002 o „právní úpravě úrokových příspěvků ve prospěch podniků činných ve vydavatelském sektoru“⁽⁵⁾ (dále jen „VPR č. 142/2002“).
- (9) Uvedená podpora spočívá v úrokových příspěvcích z desetiletých financování, poskytnutých bankovními ústavami v rámci projektů na technicko-hospodářskou obnovu spočívající v nákupu, rozšíření a modernizaci technického vybavení se zvláštním zřetelem na posílení hardwaru a softwaru počítačových sítí, rovněž ve spojitosti s využíváním mezinárodních telematických okruhů a satelitů v zájmu zlepšení distribuce; zahrnuté jsou i výlohy určené na odborné vzdělávání.
- (10) Výše uvedené podpory lze použít na 90 % celkové hodnoty projektu⁽⁶⁾. Podpora odpovídá rozdílu mezi plánem amortizace, vypočtené na základě referenční sazby určené ministerstvem financí, a plateb dlužných podle tohoto plánu vypočtených na základě poloviny této sazby. V praxi to znamená, že při použití jedné referenční sazby ve výši 5 %, stát přispívá asi 13 % na celkových nákladech projektu, a tato procentuelní sazba se snižuje na asi 10 %, pokud je příspěvek požadován v aktualizované formě.
- (11) Uživateli těchto výhod jsou podniky, pracující v celém vydavatelském cyklu⁽⁷⁾. Jedná se zejména o: tiskové agentury, vydavatelské podniky, tiskárny, distributory denního tisku, periodik a knih, vydávaných na papíro-

vých nosičích nebo na nosičích výpočetní techniky či elektronických, rozhlasové a televizní vysílací stanice, jakož i o podniky, zabývající se výlučně či převážně uváděním na trh vydavatelských produktů a o podniky vydávající italský denní tisk v zahraničí. Uvedený režim je určen podnikům majícím sídlo v jednom z členských států EU. Odhadovaný počet podniků, které mohou těchto výhod využít, je od 101 do 500.

- (12) Předpokládaná doba trvání režimu je 10 let⁽⁸⁾. Celková částka uvolněná ze státního rozpočtu na roky 2001, 2002 a 2003 dosahuje přibližně 26,3 milionů EUR⁽⁹⁾, k nimž je třeba přičíst dalších 50,8 milionů EUR předchozích nevyčerpaných finančních prostředků. Podporu poskytnutou v rámci dotčeného režimu je možno kumulovat jedině s podporou podle článku 8 níže uvedeného zákona⁽¹⁰⁾.
- (13) Podpory podle článků 5, 6 a 7 zákona č. 62/2001 budou vyplaceny z fondu, ustaveného a řízeného ad hoc předsednictvem Rady ministrů⁽¹¹⁾. Podpora bude poskytována buďto na základě automatického postupu⁽¹²⁾, anebo prostřednictvím postupu založeného na individuálním hodnocení. U automatického postupu nepřesáhne financování projektu částku asi⁽¹³⁾ 0,5 milionů EUR a subvencovatelný projekt musí být dokončen nejpozději do dvou let od udělení podpory. Projekty, vyžadující vyšší potřebu financování, jsou podrobovány režimu individuálního posuzování, vykonávanému výborem ad hoc zřízeným předsednictvem Rady ministrů. Maximální podpora poskytnutá na základě dotčeného režimu je omezena na částku asi 15,5 milionů EUR⁽¹⁴⁾ a projekty posuzované v rámci tohoto postupu musí být dokončeny do dvou let. Oba uvedené postupy poskytování podpory vyžadují kromě jiného také zaslání podrobných informací a dokumentace osvědčující

(4) Italské orgány oznamují, že právě prověřované podpory nahrazují již existující podpůrné režimy upravené v zákonech č. 416 ze dne 5.8.1981 a č. 67 ze dne 25.2.1987, schválených Komisí a to dne 18.11.1983 dopisem č. 1398 a dne 7.7.1988 dopisem č. 8232, č.podpory C 25/87.

(5) Podmínky, výše disponibilních zdrojů a způsoby přístupu vydavatelských podniků k podporám podle odstavce 6 zákona č. 62/2001, jsou přesně vyznačeny ve výnosu vedoucího oddělení pro informace a vydavatelství předsednictva vlády ze dne 13. prosince 2002, GU 297 ze dne 19.12.2002, s. 29.

(6) Kromě toho vládní návrh zákona – akt Sněmovny 4163 „Ustanovení ve věci vydavatelství a šíření denního a periodického tisku“ přináší další změnu článku 5 zákona č. 62 ze dne 7. března 2001, která z rámce přípustných nákladů výslovně vylučuje veškeré výlohy, které nejsou určeny k realizaci vydavatelského produktu, a to se zvláštním zřetelem na výlohy promoční a propagační. Uvedené přípustné náklady mohou dosahovat až 100 % jedině v případě novinářských družstev podle ustanovení článku 6 zákona č. 416 ze dne 5.8.1981.

(7) Podle výnosu vedoucího oddělení pro informace a vydavatelství předsednictva vlády ze dne 13. prosince 2002 o zákonu „de qua“ jsou výslovně vyňaty podniky, nacházející se v těžkostech.

(8) Desetiletá doba platnosti byla po oznámení výslovně stanovena normativní změnou, začleněnou do vládního návrhu zákona č. 4163 „Právní úprava vydavatelské činnosti a šíření denního a periodického tisku“ předloženého Poslanecké sněmovně dne 16. července 2003. Uvedený návrh zákona se v současné době projednává v parlamentní komisi pro kulturu.

(9) Výše fondů poskytnutých státem dosahuje asi 4,1 milionů EUR v roce 2001, 12,6 milionů EUR v roce 2002 a asi 9,7 milionů EUR v roce 2003.

(10) Výnos prezidenta republiky č. 142/2002 stanoví v článku 8 zákaz kumulace úlev – uvedených v člancích 4 až 7 zákona č. 62/2001 – s dalšími státními, regionálními úlevami, s podporami autonomních provincií Trento a Bolzano, s podporami Společenství či jinými podporami poskytnutými veřejnými orgány nebo subjekty za účelem financování stejného investičního programu. Avšak podporu uvedenou v člancích 4 až 7 je možno kumulovat s daňovými úlevy podle článku 8 tohoto zákona.

(11) Podle článku 5 zákona č. 62/2001 byl fond pojmenován „Fond pro úvěrové podpory podnikům činným ve vydavatelském sektoru“.

(12) Článek 1 výnosu prezidenta republiky č. 142/2002 stanoví, že podniky mohou na základě automatického postupu současně předložit jen jediný projekt.

(13) Financování nesmí přesáhnout strop 1 miliardy ITL podle čl. 6 odst. 1 písm. a) zákona č. 62/2001.

(14) Maximální podpora nesmí přesáhnout 30 miliard ITL podle čl. 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 62/2001.

existenci a potřeby projektu, přijatelnost příjemce podpory, přijatelnost skutečně nesených výloh⁽¹⁵⁾, jakož i kopii smlouvy o bankovní půjčce. Dotčené opatření obsahuje kromě tohoto ještě ustanovení týkající se vymáhání protiprávně poskytnutých podpor.

- (14) Podpora poskytnutá v rámci uvedeného režimu musí umožňovat zachování pluralismu informací v souladu s článkem 21 italské ústavy.

2.2. Podpora ve formě daňového úvěru

- (15) Druhý oznámený režim je stanoven článkem 8 zákona č. 62 ze dne 7. března 2001 a výnosem předsedy Rady ministrů č. 143 ze dne 6. června 2002 o „Právní úpravě daňových úvěrů ve prospěch podniků činných ve vydavatelském sektoru“ (dále jen „výnos č. 143/2002“).
- (16) Režim rovněž předpokládá, že budou podnikům činným ve vydavatelském sektoru uděleny určité podpory přijaté ve formě ročních daňových úvěrů a to po dobu 5 po sobě jdoucích let, což se bude rovnat daňovým úlevám v celkové výši 15 % celkových investičních nákladů⁽¹⁶⁾. Tento daňový úvěr bude muset být odpočten z daňové povinnosti a může být rozložen na dobu 4 let.
- (17) Do systému daňových úvěrů jsou zahrnuty investice na pořízení nových zařízení na výrobu vydavatelských produktů v italštině: novin, periodik, časopisů, knih, jakož i multimediálních vydavatelských produktů. Rovněž sem patří investice do zařízení, systémů a patentů pro všechny fáze výrobního cyklu v rámci projektů technicko-ekonomické obnovy.
- (18) Použití tohoto režimu je omezeno na investice uskutečněné nejpozději do 31. prosince 2004. Celková výše úvěrů, které budou hrazeny státem, dosahuje asi 102 milionů EUR⁽¹⁷⁾. Podpory poskytnuté v rámci dotčeného režimu jsou kumulovatelné pouze s podporou uvedenou v člancích 4 až 7 výše uvedeného zákona⁽¹⁸⁾. Opatření obsahuje ustanovení o ověřování existence a uskutečnitelnosti projektů, jakož i o zpětném získání protiprávně poskytnutých podpor.
- (19) Daňový úvěr je poskytován výrobním podnikům vydavatelských produktů⁽¹⁹⁾. Do této definice patří tiskové agentury, vydavatelské podniky, tiskárny deníků, periodik a knihy, publikované na nosiči papírovém nebo informatickém a elektronickém; radiovým vysílačům pro zvukové a televizní vysílání a konečně vydavatelským podnikům italských deníků v zahraničí. Uvedený režim je určen všem podnikům, které mají sídlo v jednom z členských států EU. Odhadovaný počet příjemců podpory se pohybuje od 101 do 500.
- (20) Podpora, poskytovaná v rámci dotčeného režimu, je určena na podporu kultury a na zachování pluralismu informace podle článku 21 italské ústavy.

3. DŮVODY ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

- (21) Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení Komise došla k závěru, že oba režimy podpory představují státní podporu podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES a vyjádřila pochybnosti, pokud se týká jak dopadu oznámených opatření na obchodní výměnu, tak jejich slučitelnosti se společným trhem.
- (22) Komise se kromě toho domnívá, že zahájení řízení umožní zaslání informací a připomínek, které poslouží k rozptýlení v tomto smyslu existujících pochybností.

4. PŘIPOMÍNKY DOTČENÝCH STRAN

- (23) Následně po zahájení řízení zaslaly různé dotčené strany k celé záležitosti své připomínky. Následující body obsahují shrnutí těchto připomínek.
- (24) Dopisem ze dne 18. prosince 2003 potvrdila Federace evropských vydavatelů (FEP-FEE), že dotčená podpůrná opatření neporušují právní předpisy Společenství vzhledem k tomu, že:
- i) vydavatelská činnost je na rozdíl od jakékoli jiné průmyslové činnosti vázána rozhodující měrou na jazyk a že tudíž podpora států vydavatelské činnosti nehrozí narušením přeshraničního obchodu v rámci Evropské unie,

⁽¹⁵⁾ Postupy a podmínky pro získání podpor jsou popsány v čl. 7 odst. 2 až 6 zákona č. 62/2001, jakož i výnosu prezidenta republiky č. 142/2002.

⁽¹⁶⁾ Na základě dotčeného režimu je maximální částka určena v procentech z hodnoty investice a ne na každého příjemce podpory, nicméně je omezena maximální částkou celkových disponibilních fondů.

⁽¹⁷⁾ Úvěry poskytnuté státem dosáhly asi 5,7 milionů EUR v roce 2001, 11,3 milionů EUR v roce 2002 a 28,4 milionů EUR pro všechny roky v období 2003 až 2005.

⁽¹⁸⁾ Viz poznámka pod čarou 11.

⁽¹⁹⁾ Definice výrobního podniku vydavatelských produktů je restriktivnější oproti definici použité v člancích 4, 5 a 7 zkoumaného zákona. Především se týká výlučně publikací v italském jazyce. Za druhé se týká pouze výrobních podniků vydavatelských produktů, zatímco na základě druhého režimu se stávají potenciálními příjemci podpor veškeré podniky, které jsou aktivně činné v cyklu výroby a distribuce vydavatelského produktu.

- ii) částka stanovené podpory je spíše malá,
- iii) dotčené podpory jsou určeny pro druhy investic týkající specifických jazykových oblastí a že publikace, které využívají státní podpory, jsou výlučně v italském jazyce. Podpora ze strany státu si dává za cíl podnítit soukromé investice k tomu, aby mohly čelit konkurenci mezi vydavateli a jinými společnostmi v témže konkurenčním sektoru, který je národní povahy.
- (25) Dopisem ze dne 19. prosince 2003 vyjádřila Portugalská asociace knižních vydavatelů (APEL) názor, že dotčená podpůrná opatření nepředstavují porušení právních předpisů Společenství, a to:
- i) ze stejných důvodů, jak bylo vyjádřeno organizací FEE,
- ii) z důvodu, že povolené investice nejsou namířeny k exportu nebo k jiným akcím v mezinárodním kontextu.
- (26) Komisi došly kromě toho rámci vyšetřování po více než měsíci od zveřejnění zahájení řízení následující připomínky od třetích zainteresovaných subjektů.
- (27) Dopisem ze dne 8. ledna 2004 potvrdila Španělská federace vydavatelů (FGEE), že zkoumaná podpůrná opatření nepředstavují žádné porušení právních předpisů Společenství, a to ze stejných důvodů jaké uvedlo Portugalské sdružení knižních vydavatelů.
- (28) Dopisem ze dne 12. ledna 2004, potvrdilo Evropské sdružení vydavatelů novin (ENPA), že zkoumaná opatření nepředstavují porušení právních předpisů Společenství vzhledem k tomu, že:
- i) přeshraniční obchod s denním tiskem je zanedbatelný a nepředstavuje žádný problém konkurence mezi členskými státy. Platí to zvláště pro regionální deníky působící pouze v přesně definovaném územním celku v rámci vnitrostátního trhu; specifická povaha hospodářské soutěže v tomto sektoru zůstává na úrovni vnitrostátního trhu,
- ii) procentuelní podíl deníků prodaných v cizině tam sídlícím italským občanům, kteří se chtějí seznámit s nejnovějšími událostmi v jejich rodné zemi, je velmi omezený. Z důvodu takto omezeného počtu spotřebitelů je možnost přístupu ke zdroji informací v italštině a ke známému titulu velice důležitá jak z pohledu jazykového, tak kulturního a tato možnost může být zajištěna jedinečně ze strany italských vydavatelů,
- iii) k tomu, aby mohly noviny zůstat konkurenceschopné vůči ostatním formám médií, např. internetu, má průmysl maximální potřebu nových zdrojů, které mu jsou poskytovány pomocí obou zkoumaných režimů podpory. Pokud by se mu podobné podpory nedostalo, postihla by celou budoucnost národního průmyslu vážná ekonomická krize, podobná krizi nedávno zaznamenané, která hluboce poznamenala většinu evropských deníků v důsledku snížení prodeje reklamní inzerce.
- (29) Dopisem ze dne 7. ledna 2004 zaslala Italská federace vydavatelů novin (FIEG) podrobnou argumentaci, která měla prokázat, že zkoumaná opatření nepředstavují porušení právních předpisů Společenství vzhledem k tomu, že:
- i) nejsou státní podporou,
- ii) nepředstavují podporu vzhledem k tomu, že se týkají činností, pro které neexistuje přeshraniční obchod ani konkurence mezi členskými státy a v EHP,
- iii) jsou slučitelné se společným trhem podle čl. 87 odst. 3 písm. d) Smlouvy o ES.
- ## 5. PŘIPOMÍNKY ITALSKÝCH ORGÁNŮ
- ### 5.1. Připomínky k zahájení řízení
- (30) Aby byly rozptýleny pochybnosti vyjádřené Komisí v rozhodnutí o zahájení řízení, poskytly italské orgány další údaje a vysvětlení, potvrzující jejich tvrzení ohledně okrajového dopadu zkoumaných opatření na obchodní výměnu a jejich slučitelnost.

- (31) Italské orgány prohlašují, že podpora vydavatelskému sektoru bude mít velmi omezený dopad na obchodní výměnu uvnitř Společenství, a to s ohledem na prakticky neexistující šíření vydavatelských produktů v italském jazyce vně italského národního trhu. Zejména se na podporu své analýzy dovolávají výkladu obecných zásad uvedených v rozsudku CELF⁽²⁰⁾, jakož i statistických údajů a vysvětlení poskytnutých v rámci odpovědi na zahájení řízení.
- (32) Pokud jde o zásady týkající se knih uvedené v rozsudku CELF, italské orgány tvrdí, že tyto zásady by měly být použitelné i na další vydavatelské produkty s přihlédnutím k jejich analogickým vlastnostem a ke skutečnosti, že počet čtenářů vydavatelských produktů v italském jazyce v EU je ještě omezenější, než počet čtenářů ve francouzštině. Tyto dvě citované zásady jsou:
- i) „Konkurence v knižním sektoru (může) být omezena určitými bariérami jazykové a kulturní povahy a následkem toho by tudíž měly být omezeny i dopady na obchodní výměnu uvnitř Společenství“⁽²¹⁾.
- ii) „Evropský sektor typografie a vydavatelské činnosti stále představuje spíše vedle sebe existující národní trhy než trh integrovaný v evropském měřítku, jak to ukazuje nízký podíl vývozu celého sektoru na celkovém obratu. Mnohočetnost jazyků používaných ve Společenství představuje další překážku „poevropštění“ tohoto sektoru“⁽²²⁾.
- (33) Pokud se týká situace italského vydavatelského trhu a omezené úrovně obchodu s vydavatelskými produkty uvnitř Společenství, italské orgány předložily statistické údaje potvrzující jejich výše uvedená tvrzení a další vysvětlení, týkající se příjemců. Z poskytnutých statistických údajů konkrétně vyplývá, že:
- i) během posledních dvaceti let bylo zjištěno že, pokud se týká novin v italském jazyce, byl trh charakterizován podstatnou stagnací a to i přesto, že italský výrobní systém se výrazně změnil⁽²³⁾. V roce 2003 se počet denně prodaných výtisků snížil na úroveň roku 1984,
- ii) průměrné denní prodeje denního tisku a počet výtisků prodaných na 1 000 obyvatel v Itálii, Francii, Německu a Velké Británii ukazují, že Itálie bezpochyby zaostává oproti ostatním velkým členským státům EU⁽²⁴⁾ a že potenciální poptávka po vydavatelských produktech je mnohem nižší, než by právě země jako je Itálie mohla se svým příjmem na jednoho obyvatele vyjádřit,
- iii) v roce 2001 se podíl prodeje italských deníků v rámci EU rovnal 1,3 % celkového nákladu, a toto procento se ještě snižuje na 0,8 u týdeníků a měsíčníků,
- iv) statistické údaje poskytnuté Komisi uvádějí, že v období 1996–2001 celkový objem vývozu (jak uvnitř EU, tak vně EU) publikací denního tisku, týdeníků a měsíčníků představuje od 0,7 % do 2,5 % celkového nákladu,
- v) ohledně multimediálních produktů vydavatelského charakteru byly ze strany italských orgánů sděleny údaje týkající se celkového objemu vývozu knih, multimediálních vydavatelských produktů a služeb a to jak uvnitř, tak vně EU v roce 2001, z nichž vyplývá, že celkový objem vývozu dosahuje 5 % z celkového prodeje těchto produktů. Nicméně italské orgány udávají, že vývozy uvnitř EU představují pouze malý podíl tohoto procenta a že cd-romy a vydavatelské multimediální služby představují pouze velmi malou část tohoto podílu. Z tohoto důvodu učinily italské orgány závěr v tom smyslu, že šíření multimediálních produktů vydavatelské povahy v EU je zcela zanedbatelné,
- vi) pokud se týká samotného tisku novin a knih, italské orgány prohlašují, že vydavatelské výrobky bývají obvykle tištěny poblíž trhu, na kterém jsou prodávány, aby nedocházelo k jejich znehodnocení zpožděním a jsou při tom brány v úvahu dopady nákladů na přepravu na hodnotu výrobku,
- vii) co se týká tiskových agentur, italské orgány nejdříve ukazují, že mezinárodní konkurence se může odvolávat pouze na zpravodajství v cizích jazycích. Jedinou italskou agenturou, která přináší zpravodajství v cizích jazycích, je agentura ANSA, jejíž obrat z těchto zpravodajských relací dosahuje pouze 0,3 % jejího celkového obratu,

⁽²⁰⁾ Rozhodnutí Evropského soudního dvora ze dne 22.6.2000 ve věci C 332/98, Francouzská republika proti Evropské komisi „Podpora vývoznímu družstvu francouzské knihy (CELF)“ Sb. část I, s. 4833.

⁽²¹⁾ Viz poznámka pod čarou 20, bod VIII rozhodnutí

⁽²²⁾ Komentáře, formulované Komisí v dokumentu „Přehled průmyslu Společenství“ z roku 1997.

⁽²³⁾ Statistické údaje, předané Itálií ukazují, že v průběhu r. 2003 pokračoval v Itálii pokles prodeje deníků; tento pokles začal v r. 1990, a dostal se až na úroveň roku 1984 tzn. 5,8 milionů výtisků.

⁽²⁴⁾ Údaje poskytnuté Technickým zpravodajem pro deníky a Informační agentury – „Průmysl deníků v Itálii – Monografia macro settoriale“ – 2000.

- viii) na závěr možno uvést, že s ohledem na omezený obchodní dopad dotčených opatření italské orgány uvádějí, že se trh italských vydavatelských produktů prodáváných v rámci EU omezuje na pouhých 0,3–0,5 % evropského trhu.
- (34) Na základě výše uvedených informací a v souladu se zásadami uvedenými v rozsudku SIDE ⁽²⁵⁾, jsou italské orgány přesvědčeny, že by trh vydavatelských produktů v italském jazyce měl být považován za trh oddělený ⁽²⁶⁾.
- (35) Kromě toho, italské orgány, aby zdůraznily skutečnost, že podle jejich názoru by měla být obě opatření považována za slučitelná se společným trhem ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. d) Smlouvy o ES, se odvolávají na:
- i) čl. 151 odst. 1 Smlouvy o ES, který stanoví, že „Společenství přispívá k rozkvětu kultur členských států a přitom respektuje jejich národní a regionální různorodosti a zároveň zdůrazňuje společné kulturní dědictví.“,
- ii) rozhodnutí Rady ze dne 12.2.2001 ve věci uplatňování vnitrostátních systémů při určování cen knižních publikací ⁽²⁷⁾, a zvláště na příslušnou výzvu, kterou Rada Komise vyzývá „aby při uplatňování předpisů hospodářské soutěže a volného oběhu zboží brala zřetel zvláštní kulturní hodnotu knihy a její důležitost pro podporu kulturní různorodost, jakož i na nadnárodní rozměr knižního trhu“ ⁽²⁸⁾. Uvedené orgány kromě toho připomínají jiný bod odůvodnění uvedeného rozhodnutí, ve kterém se uvádí, že „homogenní jazykové oblasti vytvářejí důležitý prostor pro šíření knihy a dávají knižnímu trhu nadnárodní dimenzi, kterou je třeba brát v úvahu“ ⁽²⁹⁾,
- iii) rozhodnutí Rady ⁽³⁰⁾ ze dne 14.2.2002 týkající se podpory jazykové různorodosti osvojování jazyků v rámci uskutečňování cílů Evropského roku jazyků 2001,
- iv) článek 22 Charty základních práv Evropské unie ⁽³¹⁾, který stvrzuje princip, podle něhož Evropská unie respektuje kulturní, náboženskou a jazykovou odlišnost v rámci jednotlivých členských států,
- v) článek 21 italské ústavy, který zaručuje právo na svobodu vyjadřování a na pluralismus, chápané jakožto základní demokratické svobody; italské orgány prohlašují, že vydavatelské produkty jsou prostředkem pro vykonávání těchto práv ⁽³²⁾,
- vi) Maastrichtskou smlouvu, která zavádí kulturní výjimku podle čl. 87 odst. 3 písm. d) Smlouvy o ES za účelem překonání omezení čl. 87 odst. 3 písm. c), pokud se týká podpor v oblasti kultury.
- (36) Na závěr italské orgány prohlašují, že v rámci tohoto řízení – vzhledem ke zvláštní povaze vydavatelského trhu – by mohla existence veřejného zákroku, jehož cílem je obrát zhoršující se tendence pevné strukturální povahy, pokud jde o šíření vydavatelských produktů na vnitrostátním trhu a omezené rozšíření italského jazyka na úrovni Evropské unie, vést Komisi k jedinému závěru, a totiž že maximální valorizace jazykové jedinečnosti představuje jeden z klíčových faktorů, na němž je založeno udělení kulturní výjimky uvedené v čl. 87 odst. 3 písm. d). Z tohoto důvodu by zkoumaná opatření podporující šíření vydavatelských produktů v italštině na národním trhu měla být považována za slučitelná se společným trhem.

5.2. Komentáře k připomínkám vzneseným třetími zainteresovanými stranami

- (37) Dopisem ze dne 24.2.2004 se italské orgány vyjádřily k připomínkám předloženým třetími zainteresovanými stranami ohledně zahájení řízení. Italské orgány vyzdvihují všeobecnou shodu těchto připomínek s jejich vlastním hodnocením dopadů na obchodní výměnu a slučitelnost posuzovaných opatření. Jejich hlavní připomínky mohou být shrnuty do následujících čtyř poznámek:

- i) připomínky doručené na základě výzvy Komise byly zaslány pěti stranami, uvedenými v oddíle 4 tohoto rozhodnutí, které představují vydavatele knižních publikací a novin z 15 členských států EU, jakož i Kypru, Chorvatské republiky, Litvy, Norska a Slovinska,

⁽²⁵⁾ Rozhodnutí Soudu prvního stupně ze dne 28.2.2002, T-155/98, Sb. 2002 s. II-1179.

⁽²⁶⁾ Rozhodnutí Soudu prvního stupně ze dne 21.10.1997 ve věci T 229/94, Deutsche Bahn v. Komise, Sb. II, s. 1689-54 a citovaná judikatura.

⁽²⁷⁾ Úř. věst. C 73, 6.3.2001, s. 5.

⁽²⁸⁾ Italské orgány zdůrazňují, že přestože se rozhodnutí Rady EHS ze dne 12.2.2001 výslovně odvolává na knihy, zásady obsažené v tomto rozhodnutí, zvláště zásady podle bodu odůvodnění 2, se mohou vztahovat na všechny případy, kdy věc (např. vydavatelské výrobky) mají „dvojitý charakter“, když jsou „zároveň nositelem kulturních hodnot i zbožím“.

⁽²⁹⁾ Viz 7. bod odůvodnění rozhodnutí ze dne 12.2.2001.

⁽³⁰⁾ Úř. věst. C 50, 23.2.2002, s. 1.

⁽³¹⁾ Úř. věst. C 364, 18.12.2000, s. 1.

⁽³²⁾ Viz rozhodnutí Ústavního soudu ve věcech 348/1990, 105/1972, 225/1974 a 94/1997.

- ii) připomínky ze strany třetích zainteresovaných stran jsou shodné s závěry Itálie, podle kterých nebylo porušeno právo hospodářské soutěže Společenství,
- iii) jak zdůraznil ENPA, trh periodických tiskovin je činný převážně na vnitrostátní úrovni a kritérium proporcionality daného opatření je respektováno, jelikož trh vydavatelských produktů, už pro svoji vlastní strukturu, nemůže citelně narušit přeshraniční obchod,
- iv) podle prohlášení učiněného FGEE je rozsah posuzované podpory omezený. Podpůrná opatření budou proto mít nepatrný dopad na obchod mezi členskými státy, neboť vydavatelská činnost je svojí povahou soustředěna na homogenní jazykové oblasti, kde existuje pouze omezený rozsah přeshraničního obchodu.

6. POSOUZENÍ PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ

6.1. Existence státní podpory:

- (38) Podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES „podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem“.

6.1.1. Státní zdroje zvýhodňující určité podniky/odvětví výroby

- (39) Komise zjišťuje, že zdroje určené na financování obou oznámených režimů podpory pocházejí z rozpočtu ústřední vlády a mohou z toho důvodu být považovány za zdroje státní. Kromě toho, vzhledem k jejich přesnému zaměření, dotčené režimy zvýhodňují určitá odvětví hospodářské činnosti, a to především vydavatelský sektor, v němž jeho příjemci vykonávají hospodářskou činnost a mohou být považováni za podniky podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

6.1.2. Selektivita

- (40) Oba oznámené režimy podpory jsou selektivní vzhledem k tomu, že jsou určeny podnikům činným ve vydavatelství a podnikům vyrábějícím vydavatelské produkty. Oba režimy proto poskytují sektorální podpory.

6.1.3. Ekonomická výhoda

- (41) Oba oznámené režimy podpory přinášejí příjemcům dvojitou ekonomickou výhodu.
- (42) Na základě prvního režimu obdrží uživatelé podporu ve formě příspěvku ve prospěch úrokového účtu pro bankovní financování, určené pro specifické projekty, které efektivně sníží výlohy na financování vybraných podniků.
- (43) Na podkladě druhého režimu mohou přijatelné podniky využít daňové výhody poskytnuté ve formě daňového úlevu při investiční činnosti, čímž uleví příjemcům od daňových nákladů, které by tito běžně museli nést⁽³³⁾.

6.1.4. Dopady na obchod uvnitř Společenství a narušení hospodářské soutěže

- (44) Komise upozorňuje, že pravidla hospodářské soutěže se obecně uplatňují na veškerou hospodářskou činnost vedoucí k obchodu mezi členskými státy a na skutečnost, že výroba vydavatelských produktů může být považována za hospodářskou činnost. Jedná se o to stanovit, zda podpora zmíněné činnosti ovlivňuje skutečně nebo potencionálně obchod mezi členskými státy s ohledem na údajnou národní, a tedy vnitrostátní povahu italského trhu vydavatelských výrobků v italštině. Je třeba si uvědomit, že vydavatelský trh zahrnuje také trh práv, reklamy, tisku a distribuce. Podpora jednomu z vydavatelů může tudíž ovlivnit jednu či druhou ze zmíněných činností.
- (45) Kromě toho Komise na základě informací dodaných italskými orgány soudí, že v oblasti vydavatelských produktů zahrnutých do uvažovaného režimu podpory již existuje obchodní výměna mezi členskými státy⁽³⁴⁾. Z těchto důvodů by uvedená opatření mohla narušit hospodářskou soutěž mezi podniky, pokud by například vydavatelské podniky provozovaly svoji činnost v rozličných členských státech tím, že by vydávaly publikace v různých jazycích a vytvářely by tudíž konkurenční podmínky na poli vydavatelských práv a reklamy.
- (46) Komise uznává, že informace a vysvětlení poskytnutá ze strany italských orgánů potvrzují omezený rozsah obchodní výměny uvnitř Společenství na poli vydavatelských produktů v italském jazyce, jichž se posuzovaná opatření dotýkají.

⁽³³⁾ Viz sdělení Komise o uplatňování předpisů o státních podporách na opatření spojená s přímým zdaněním podniků, Úř. věst. C 384, 10.12.1998, s. 3.

⁽³⁴⁾ Kromě toho byl přeshraniční rozměr vydavatelské činnosti, zvláště pokud se týká knih, uznán rozhodnutím Rady ze dne 12. února 2001 a rovněž podle statistických údajů, poskytnutých italskými orgány.

(47) I přes podobné úvahy a ve světle výše uvedených argumentů se Komise domnívá, že jakkoli je dopad těchto opatření na obchodní výměnu omezený, nemůže být považován za vyloučený. V důsledku toho představují posuzované režimy státní podporu podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

6.2. Slučitelnost:

(48) Pokud opatření představují státní podpory podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, Smlouva stanoví, že jsou slučitelné nebo mohou být považovány za slučitelné se společným trhem podpory, které splňují podmínky podle čl. 87 odst. 2 a 3 Smlouvy o ES.

(49) Komise dále upozorňuje, že podmínky stanovené v čl. 87 odst. 2 a odst. 3 písm. a) a b) Smlouvy o ES zjevně nelze na posuzovaná opatření použít.

(50) Po zahájení řízení obdržela Komise od italských orgánů, jakož i od třetích zainteresovaných stran další informace a vysvětlení. Z výše uvedeného vyplývá, že obchod s vydavatelskými produkty v italském jazyce uvnitř Společenství je omezený a že by tato opatření mohla být slučitelná podle čl. 87 odst. 3 písm. c) nebo d) Smlouvy.

6.2.1. Slučitelnost podle čl. 87 odst. 3 písm. d) Smlouvy o ES

(51) Pokud se týká slučitelnosti posuzovaných opatření podle čl. 87 odst. 3 písm. d), Komise nesouhlasí se závěry italských orgánů a domnívá se, že na dotčené režimy podpory není možno kulturní výjimku uplatnit.

(52) Přestože článek 151 Smlouvy o ES⁽³⁵⁾ stanoví, že Společenství přispívá ve prospěch kulturní rozmanitosti, není zde zmínka, tak jak to stanoví článek 8 zákona č. 62/2001, týkající se uvolnění finančních prostředků na výslovnou podporu kultury; tyto finanční prostředky jsou zcela využívány na všeobecnou podporu investic realizovaných podniky, které produkují vydavatelské produkty v italském jazyce. Pokud se týká výše podpory

poskytnuté ve formě úrokových příspěvků⁽³⁶⁾ podle článku 5 zákona č. 62/2001, jedná se pouze o podíl ve výši 5 % disponibilních fondů, který je vyhrazen na úvěrové příspěvky ve prospěch podniků působících v rámci „projektů majících zvláštní význam pro šíření četby v Itálii nebo pro šíření vydavatelských produktů v italském jazyce v zahraničí“. Komise mimoto podotýká, že tam, kde by nebyl využit pro původní účely, mohl by být tento podíl 5 % navrácen do fondu pro financování jiných akcí předpokládaných v rámci posuzovaných opatření, které zahrnují kromě jiného také podporu při utváření a podpoře investic. Kromě toho subvencovatelné publikace v italském jazyce zahrnují noviny, časopisy, periodika, knihy a multimediální produkty. Komise nicméně připomíná, že oba režimy neobsahují žádné specifické upřesnění ohledně rozdělení zdrojů na jednotlivé druhy publikací, na obsah vydavatelských produktů, ani neuvádějí kulturní hodnoty, které tyto produkty mají obsahovat či propagovat⁽³⁷⁾.

(53) Rovněž je možno si všimnout, že italský jazyk představuje společného jmenovatele obou těchto režimů. Ačkoli tato opatření mohou nakonec přispívat k výuce a šíření italského jazyka a italské kultury, vzhledem k tomu, že u dotčených opatření chybí jakákoli přesná indikace pedagogického záměru či jazykové výuky, považovat je za opatření založená na kultuře by znamenalo přisuzovat kultuře neopodstatněně široký význam.

(54) Mimoto jako odpověď na argumentaci italských orgánů, které spojují propagaci kultury s propagací pluralismu informací zajišťovanou prostřednictvím posuzovaných opatření, Komise již ve svých předchozích rozhodnutích⁽³⁸⁾ prohlásila, že vzdělávací a demokratické potřeby jednoho z členských států musejí být odlišeny od propagace kultury.

(55) Z těchto důvodů a vzhledem k šíři zkoumaných opatření a k příliš obecnému popisu subvencovatelných publikací se dotčená opatření zdají být převážně určena k propagaci vydavatelských produktů v italštině, která je společným jmenovatelem obou režimů, namísto propagace italské kultury a jazyka.

⁽³⁶⁾ Zejména čl. 5 odst. 6 zákona č. 62/2001.

⁽³⁷⁾ Podpora by skutečně mohla prospívat různým produktům, mezi nimi např. sport, a jiným vydavatelským produktům, které nutně nevykazují žádný kulturní obsah, ani kulturní charakteristiky.

⁽³⁸⁾ Rozhodnutí Komise v následujících případech státní pomoci: NN 88/98, „Financování stanice s nepřetržitým vysíláním 24 hodin denně ze strany BBC bez reklam“, Úř. věst. C 78, 18.3.2000, s. 6; a NN 70/98 „Státní podpora veřejným kanálům „Kinderkanal and Phoenix“, Úř. věst. C 238, 21.8.1999, s. 3.

⁽³⁵⁾ Viz zejména odstavce 1 a 4 článku 151 Smlouvy o ES.

(56) Vzhledem k výše uvedenému se Komise domnívá, že dotčená opatření nebudou moci uspokojit restriktivní výklad požadovaný za účelem použití ustanovení čl. 87 odst. 3 písm. d) a uvedený ve sdělení ohledně použití ustanovení o státních podporách na veřejnou službu rozhlasového vysílání⁽³⁹⁾. Kromě toho by přijetí kulturní výjimky odporovalo výkladu podanému Komisí již v průběhu dřívějších rozhodnutí⁽⁴⁰⁾.

6.2.2. Slučitelnost podle čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES

(57) V souladu se stanovenými cíli by konečným cílem zkoumaných opatření měla být propagace vydavatelských produktů v italském jazyce a zachování pluralismu informace, zatímco by se zdál spíše nezbytný veřejný zákrok, který by zvrátil zhoršující se trend strukturální povahy v prodeji vydavatelských produktů na vnitrostátním trhu.

(58) Komise připouští, že neexistuje právní úprava ani pokyny, které by upravovaly posuzování tohoto druhu opatření. Z tohoto důvodu se zdá, že na oznámené režimy, jaké byly nyní popsány, nemůže být použito žádné ustanovení o slučitelnosti, kromě vždy možného obecného použití čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES, podle kterého mohou být považovány za slučitelné se společným trhem „podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem“.

(59) S odvoláním na rozsudek CELF Komise zjistila, že v sektoru knihy zřejmě existují lingvistické a kulturní bariéry, které omezují hospodářskou soutěž a přeshraniční obchod mezi členskými státy. Stejně tak by se mohlo zdát, že „Evropský sektor typografie a vydavatelské činnosti stále představuje spíše vedle sebe existující národní trhy než trh integrovaný v evropském měřítku, jak to ukazuje nízký podíl vývozu celého sektoru na celkovém obratu. Mnohočetnost jazyků používaných ve Společenství představuje další překážku „poevropštění“ tohoto sektoru“⁽⁴¹⁾.

(60) Přes uvedená fakta, pokud se týká jak knih, tak dalších vydavatelských produktů spadajících do rámce dotčených opatření je třeba zdůraznit, že existence uvedených omezení je potvrzena statistickými údaji poskytnutými

Itálií, dokazujícími omezený vliv na přeshraniční obchod s těmito produkty v rámci EU.

(61) Kromě toho, vzhledem k tomu, že podpora je určena především publikacím v italském jazyce, je nepravděpodobné, že by publikace v jiném jazyce představovaly účinnou náhražku a že by tyto subvence vyvolaly přesun předplatného a reklamy v jejich prospěch. Zdá se tudíž, že narušení obchodní výměny a hospodářské soutěže uvnitř Společenství je velmi omezené. Mimoto je v zájmu Společenství zajistit přípustnost a rovné zacházení při podávání žádostí o podporu předkládanými kandidáty usazenými v jiných členských státech.

(62) Uvedeným účelem této podpory je ostatně zachování pluralismu informace, což představuje cíl vyhlášený v čl. 11 odst. 2 Charty základních práv Evropské unie⁽⁴²⁾.

(63) Konečně hodnocení týkající se potenciálně omezeného narušení obchodní výměny a hospodářské soutěže, a především proporcionality ve vztahu k vyhlášeným cílům, je podpořeno rovněž následujícími faktory: doba trvání režimů, která se pohybuje od 5 do 10 roků, vyšší počet příjemců výhod, který podle odhadu dosáhne počtu 500 podniků u každého opatření a omezená výše disponibilních fondů, která celkem dosahuje 179,3 milionů EUR na celé období.

7. ZÁVĚRY

(64) Po tomto úvodu Komise konstatovala, že zkoumaná opatření představují státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES.

(65) Konkrétní informace a statistické údaje poskytnuté italskými orgány potvrdily pravděpodobný omezený dopad zkoumaných opatření na obchodní výměnu.

(66) Omezené narušení obchodní výměny a hospodářské soutěže a proporcionalita opatření vůči stanoveným cílům, kterými jsou propagace vydavatelských produktů v italském jazyce, jsou potvrzeny dobou trvání těchto režimů, širokým počtem příjemců podpory a omezeným celkovým rozsahem disponibilních fondů,

⁽³⁹⁾ Úř. věst. C 320, 15.11.2001, s. 5.

⁽⁴⁰⁾ Viz poznámka pod čarou č. 38.

⁽⁴¹⁾ Komentáře vyjádřené Komisí v dokumentu „Panorama průmyslu Společenství“ z roku 1997.

⁽⁴²⁾ Viz poznámka pod čarou č. 31.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Podpory poskytnuté Itálií formou úrokových příspěvků ve prospěch podniků činných ve vydavatelském sektoru, jakož i formou daňových úvěrů ve prospěch podniků vyrábějících vydavatelské produkty jsou slučitelné se společným trhem ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES.

Článek 2

Komisi se zasílají výroční zprávy obsahující podrobné informace o uskutečňování každého z opatření. Tyto zprávy obsahují především: rozbor uplatňování jednotlivých opatření v průběhu kalendářního roku, seznam a popis subvencovaných projektů, subvencované vydavatelské produkty, poskytnuté částky podle projektů a totožnosti příjemců.

Komisi se rovněž zasílá aktualizace statistických údajů týkající se obchodu s dotčenými vydavatelskými produkty uvnitř Společenství tak, aby bylo umožněno sledování vývoje na trzích.

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno Italské republice.

V Bruselu dne 30. června 2004

Za Komisi
Mario MONTI
člen Komise